

reformatie te zien. En dan ook natuurlijk den Ge-neefschon volkenbond en de U. N. O., als een vrucht van de overwinning der Reformatie in 1648.

Maar afgezien van deze vergissing hebben ook vrijzinnige schrijvers hun waardeering voor de Calvinistische reformatie, ook wat het recht der volke-ren en tusschen de volkeren betreft, niet kunnen weerhouden, al acht men zich ook gelukkig, dat dit Calvinisme dan, zooals zij meenen, zoo ver in de historie achter ons ligt.

Waaruit blijkt, dat zij juist niet waardeeren, wat voor Calvin het allerhoogste was: de getrouwe be-lijdenis van het Woord Gods en de volle gehoorzaam-heid aan de wet des Heeren.

Redslob maakt in zijn belangrijke studie over het principe der nationaliteiten nog een vergelijking tusschen het ontstaan van het zelfstandige Zwitser-land en dat van de vrije Nederlanden. Zwitserland, dus zegt hij, bevocht zijn zelfstandigheid op de feodali-teit. De Nederlanden verkregen die door een evene-ment, dat het aangezicht der wereld heeft veran-derd en voor de volgende eeuwen een nieuwe inspira-tie en nieuwe macht heeft gegeven. Dat evenement wortelt dan in de Reformatie.

Ten slotte nog een opmerking van Laurent, die het oordeel van Schiller omtrent den Westfaalschen vrede aanhaalt. Want Schiller zingt, dat deze vrede alle Europeesche volken heeft vereenigd tot één groote familie, waarbinnen voortaan vrede en vrijheid heer-schen zouden.

Nu heeft de werkelijkheid weinig aan die dichter-lijke bewering beantwoord, maar waardoor? Doordat de gehoorzaamheid der Reformatie in kerk en staat te loor ging, en ten slotte de revolutie der Renais-sance, de verheffing van den grooten, goeden mensch, zich kon doorzetten, tengevolge van de inzinking der werkelijke Reformatie en het vergeten van de artt. 28 en 29 onzer Geref. belijdenis.

Maar — en hierop kon in de dagen na de Fran-sche revolutie een Duitsch diplomaat terecht wijzen: na den vrede van Westfalen was het recht en de zelfstandigheid ook van den kleinsten staat, veilig.

Welnu, dat veranderde eerst toen de belijdenis van den Christus, den Koning der koningen en Koning zijner kerk, Die ons Zijn Woord en der ware kerk haar heerlijke belijdenis schonk, werd verloochend.

Zoals Groen van Prinsterer het zegt in zijn „Ge-schiedenis van het vaderland" voor ons volk: „de jeugdige Republiek, gevormd door den moed en de volharding van een gering aantal christenen, die Gode meer dan menschen gehoorzaamheid hadden betoond, was het gedenkteken van de onbedriegelijkheid der belofte: zoekt eerst het Koninkrijk Gods en zijn ge-rechtigheid en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden".

Maar hij vervolgt: „de wonderbare zegeningen Gods zijn bij het menschelijk bederf noch duurzaam, noch onvermengd". En dat hebben wij en dat heeft ook Europa ervaren.

Ik ben echter over den vrede van Westfalen, mijn geduldige lezer moge het mij vergeven, nog niet uit-gepraat. Eerst echter met hartelijke groeten en heil-bede, uw toegenegen MARNIX.

KERKNIEUWS

Tweetaal te:

Daarlerveen, Th. Hoff te Grootegast en R. te Velde, cand. te Stadskanaal.
Batavia, H. J. Schilder te Utrecht en J. P. v. d. Stoel te Groningen.

Beroepen te:

Tiel-Zaltbommel, A. Hordijk te Loenen aan de Vecht.

Bedankt voor:

Delfzijl, A. R. Bosman te Hijken.

— ADRESSEN. — ZUIDHORN. Kerkeraad: Ds J. J. de Vries, Geref. Pastorie.

— DE ZAAK VAN HERWIJNEN. De Raad der Ge-reformeerde Kerk te Enschedé, in vergadering bijeen op 27 Januari 1948.

Kennis genomen hebbende:

van een besluit van de particul. synode van de Geref. Kerken in Zeeland en Noord-Brabant—Limburg, waarin de partic. syn. na geconstateerd te hebben, dat de over-wegingen, welke destijds leidden tot schorsing en afzet-ting van de van Herwijnen te Rilland-Bath, geen over-treding tegen de wet des HEEREN of afwijking van de belijdenis der kerk noemen, uitsprekt, dat ds van Her-wijnen wederom als dienaar des Woords door de Geref. Kerken in Ned. dient ontvangen te worden.

Overwegende,

1e. dat de classis Axel den Kerkeraad bericht deed van haar besluit van 22 Oct. 1946, waarin geconstateerd werd, „dat de heer van Herwijnen geen ambtelijke rechten heeft en bij volharding in zijn zonde van hierarchie en openbare scheurmaking — afgezien van de uitslag eener revisie van zijn schorsing en afzetting — ook niet kan hebben in de Geref. Kerken in Nederland";

2e. dat thans de uitslag eener revisie door genoemde partic. syn. tot kennis van den kerkeraad is gebracht met als resultaat de uitspraak, dat ds van Herwijnen weder-om als dienaar des Woords door de Geref. Kerken in Ned., derhalve ook door de kerk van Enschedé, dient te worden ontvangen;

3e. dat hij schrijven van 22 October 1946 de Classis Axel den kerkeraad berichtte „dat de zogenaamde kerk van Rilland-Bath zich met haar „predikant" nimmer pub-liek en officieel heeft vrijgemaakt van de leerbeslissingen en de daaruit voortgevloeide tuchthandelingen der synode van Sneek—Utrecht e.v."

Constateerende,

1e. dat in de uitspraak van genoemde partic. syn. niet nader wordt geadstrueerd, om welke redenen overtreding van de wet des HEEREN of afwijking van de belijdenis der kerk in geen der overwegingen, die grond vormden voor schorsing en afzetting, te noemen valt;

2e. dat blijkens het schrijven van genoemde partic. syn. de kerkeraad genoegzaam geïnformeerd moet worden ge-acht met het bericht van een formeels uitspraak inzake de toelating van den betrokkene tot den kansel, hetgeen ge-grond, zelfstandig, oordeel van den kerkeraad uitsluit;

3e. dat blijkens den tekst van het schrijven van genoemde partic. syn. de uitspraak van de partic. syn. zich beperkt tot het feit van schorsing en afzetting en de revisie daar-van,

4e. dat de classis Axel constateert, dat de heer van Herwijnen afgezien van revisie van schorsing en afzetting geen ambtelijke rechten heeft, en door verharding ook niet hebben kan, mede op grond van de overweging, dat „de predikant" van Rilland-Bath zich nimmer heeft vrij-gemaakt van leerbeslissingen en tuchthandelingen van de synode van Sneek—Utrecht, waardoor de thans geschiede revisie op z'n minst het antwoord op de vraag naar de vrijmaking van den predikant van Rilland-Bath onbeant-woord laat;

5e. dat genoemde partic. syn. blijkens haar schrijven de constateering van de classis Axel: „volharding in de zonde van hierarchie en openbare scheurmaking" niet weerlegt, althans geen poging daartoe doet, waardoor de kerkeraad op z'n minst in twijfel verkeert over de handelingen van den door de partic. syn. in zijn ambt herstelden predikant.

Besluit,

1e. aan het correspondentie-adres van genoemde partic. syn. te vragen: toezending van het rapport, subs. nadere inlichtingen, over:

a. de motieven, die de partic. syn. brachten tot het oordeel, dat schorsing en ontzetting ten onrechte zijn ge-schied,

b. de vrijmaking van den predikant van Rilland-Bath, c. de handelingen van den door de partic. syn. in zijn ambt herstelden predikant in verband met de kwalificatie: „volharding in de zonde van hierarchie en openbare scheur-making";

2. in afwachting daarvan den door de partic. syn. in zijn ambt herstelden predikant voorhands niet als dienaar des Woords te ontvangen;

3e. het onder 1e en 2e genoemde, met de overwegingen etc. ter kennis te brengen van het correspondentie-adres van de particuliere synode, van de adreskerk der classis Zeeland, en van den thans door de partic. syn. in zijn ambt herstelden predikant.

De Kerkeraad der Ger. Kerk van Enschedé:

A. VELDMAN, Praeses.
W. NUGTEREN, Scriba.

— 4e VERANTWOORDING AUTOFONDS TIEL-ZALT-BOMMEL. Giften: J. d. B. te U. f 5.—; R. D. B. te S. f 2.50; Onbekend per post f 10.—; C. M. te Z. f 3.—; een zuster te U. f 2.50; Kerkeraad te W. f 10.—; A. M. te W. f 50.—; J. v. d. S. te 's-G. f 1.50; J. C. R. te G. f 10.—; A. B. te Z. f 10.—; A. V. te M. f 10.—; Kerkeraad te B. f 10.—; J. O. te H. f 5.—; C. v. A. te U. f 5.—; N. N. te B. f 10.—; via br. Mollema te Zb. f 2.—; N. N. te Z. en H. f 12.50; J. H.-B. te A. f 10.—; totaal f 169.—.

Leeningen: H. H. te St. P. f 100.—; J. P. v. d. H. te K. f 100.—; O. L. te A. f 50.—; A. v. H. te V. f 100.—; Ker-keraad te B. S. f 100.—; totaal f 450.—. Deze verantwoor-ding totaal f 619.—. Vorige verantwoordingen totaal f 413.40, zodat we nu een bedrag bijeen hebben van f 1032.40.

Er werd ons nog een leening door een broeder toegezegd van f 750.—. Hartelijk dank bra. en zrs. U zult begrijpen dat het ondoenlijk is alle giften en leeningen schriftelijk te bevestigen. De bra. en zrs. die ons geld leenden krijgen t.z.t. in den een of anderen vorm een schuldbekentenis. Ik verzoek vriendelijk in den vervolge op het girostrookje te vermelden of de overschrijving een leening, dan wel een gift betreft, teneinde te voorkomen dat leeningen onder giften verantwoord zouden worden. Mocht dit reeds voor-gekomen zijn, dan zou ik gaarne bericht ontvangen, opdat dit hersteld kan worden.

De penningmeester van het Autofonds,
H. SCHOLTUS, Voorstad 15, Tiel. (Giro 412284).

In eerbiedige gedachtenis aan onzen, in den dienst zijns Heeren gevallen, vriend Dr R. J. Dam, noemden wij ons zeede kind, met wiens voorspoedige geboorte de Heere ons heden grotelijks verblijdde,

ROELOF JAN,

J. VAN BRUGGEN,
V.D.M.
B. VAN BRUGGEN—
ALDERSMA.

Assen, 30 Januari 1948.
Oranjestraat 11.

Met vreugde en dank geven we kennis, dat onze Ouders

C. BRÜNING
en

G. BRÜNING—LOCK

op 21 Febr. 1948 voor de 25ste maal hun huwelijks-dag hopen te herdenken. Familiedag 18 Februari.

GERARD en Verloofde.
GERRY.

Amersfoort,
Arnhemse weg 5.

DAME

VOOR DE HUISHOUDING gezocht, van Geref. bel., opge-wekt karakter, 40 à 50 j., liefst met eig. verm., bij heer alleen, in eigen woning (mooie streek). Hulp v. ruw werk. Brieven met uitv. inl. onder No. 311, Bureau „De Reformatie" te Goes.

Dit is de rijke inhoud

van het zojuist verschenen eerste nummer van de 3e jrg. van het maandblad

„BEZINNING"

Gereformeerd Oecumenisch door Prof. Dr S. U. Zuidema

Wat het demonische niet is door Dr R. Schippers

De projectie van Vestdijk door Prof. Dr G. C. Berkouwer

Nieuw Geref. Jeugdwerk door Ad. Kuiper

De levensangst der jongeren door Dr W. J. C. Buitendijk

Kroniek door Ds S. J. Popma

Boekentafel door Ds H. J. Spier

Een abonnement op „BEZINNING", Geref. maandblad tot bewaring en bevordering van het christelijk leven, kost slechts f 5.— per jaar.

Een jaargang bevat 12 num-mers van elk minstens 32 bladz. druks.

Intekening opengesteld bij elke Boekhandel en bij de uitgever

J. H. KOK N.V. - Kampen

Vraag gratis proefnummer

Zojuist verscheen:

No. 5 — Ecclesia-Arsenaal

Geschiedenis der

Godsopenbaring

„PATRIARCHEN" (Abraham)

door Ds I. DE WOLFF

f 1.45

Uitgave J. BOERSMA,

Enschede.

Jonge zakenman, Geref. (art. 31), vraagt

TER LEEN f 600.—,

af te lossen binnen 1 jaar, tegen nader overeen te komen rente.

Borgstelling aanwezig. Brieven onder No. 310, Bureau „De Reformatie" te Goes.

Wegens huwelijk der tegen-wordige is ons gezin met acht kinderen zonder hulp.

Zij, die hulp kunnen verleen-en, worden verzocht hun adres op te willen geven aan

ADAM DE JONG, Kerkstraat 9, Alblasserdam.

ANTIEKE

Klokken, Meubelen, Tegels, Tin- en Koperwerk, enz., enz. koopt en verkoopt:

Kunsthandel „OUD HOLLAND" (eig. J. van Dijk), Rotterdam, Cl. de Vrieslaan 80, Tel. 36566.

Copieerinstichting „ECCLESIA" Kon. Emmakade 194 DEN HAAG Telefoon 39.84.92 vervaardigt Uw Bestenilde Kerkbladen Vraagt proefnum-mers en prijs.

LAAT NU UW JAARGANG „DE REFORMATIE" INBINDEN

f 3.— per jaargang. Register wordt bijgeleverd.

BOEKBINDERIJ VAN KUIJK Zalmstraat 1 — Scheveningen

TE KOOP:

ENK. JRGN + LOSSE NO'S „REFORMATIE".

Talmastraat 5 — Assen.

Wij kunnen U leveren

TINNEN

AVONDMAALSTELLEN

EN DOOPVONTEN (ook losse onderdeelen) Vraagt prijs

FIRMA J. KROONENBERG „Het Huis voor Geschenken", Westzijde, Zaandam, Tel. 3664

Biedt zich aan een nette, degelijke

JUFFROUW

voor de huishouding, 47 jaar, in moederloos gezin of daar, waar huisvrouw ontbreekt, of bij heer alleen. Brieven onder No. 309, Bureau „De Reformatie" te Goes.

Zojuist verscheen:

BIJBELS
BEELD-
WOORDENBOEK

door

Dr A. VAN DEURSEN

Met tekeningen van

J. de Vries

2e

HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK

Dit boek is een onmisbaar

hulpmiddel bij het lezen en studeren in de Bijbel

Prijs gebonden f 2.50

Verkrijgbaar bij de Boek-handel en bij de Uitgever

J. H. Kok N.V. Kampen